

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการสื่อสารของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยและการตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ15–25ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ด้วยวิธีการ การสื่อสารระหว่างบุคคล เจาะลึก (In-Depth Interview)

ผลการวิเคราะห์แบ่งตามวัตถุประสงค์คือ (1) ศึกษากระบวนการสื่อสารของแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับ (1.1) คุณลักษณะของแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (1.2) การนำเสนอเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับ เอ็ดส์ และการส่งเสริมการตรวจสุขภาพทางเพศ (1.3) วิธีการสื่อสาร และกิจกรรมของแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยกับกลุ่มชายที่มี เพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (1.4) กลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ (1.5) ผลกระทบจากการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย (2) ศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยแต่ละส่วนปรากฏดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 กระบวนการสื่อสารของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

1.1 การวิเคราะห์ผู้ส่งสาร (Sender)

สื่อบุคคลในฐานะผู้ส่งสาร เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวใจและชักจูงใจ ปัจจัยที่ทำให้มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร คือความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ที่ผู้รับสารรู้สึกไว้วางใจและเห็นความสามารถ ความคล้ายคลึงกันในด้านต่างๆ เช่น อายุ เพศ ประสบการณ์ สถานะทางสังคม และความดีใจ บุคลิกภาพ การพูดคุยของผู้ส่งสารที่ทำให้น่าสนใจ และคล้ายตามข่าวสาร ผู้ส่ง

สารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยใช้สื่อบุคคลที่มีอายุ 15 – 25 ปี ในจังหวัดกรุงเทพฯ นนทบุรี และปทุมธานี ที่มีจิตอาสาทำงานกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยเป็นกลุ่มผู้นำที่เป็นชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งได้รับการเลือกจากแมวมองที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาคสนามของสมาคมฟ้าสีรุ้งที่ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย MSM

การเลือกแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

ผู้ที่เป็นแกนนำจะถูกเลือกโดยเจ้าหน้าที่ภาคสนามของสมาคมฟ้าสีรุ้งที่ลงพื้นที่ชุมชนเพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้นำชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (Men Who Have Sex With Men: MSM) และทำหน้าที่เป็นแมวมองเลือกกลุ่มผู้นำ MSM ที่มีจิตอาสา ต้องการเป็นอาสาสมัครภาคสนามและต้องผ่านการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการให้ความรู้เรื่องเอดส์ มีทักษะในการพูดคุยกับเพื่อนๆที่เป็นกลุ่ม MSM

“การลงพื้นที่ภาคสนามเราจะเจอและพูดคุยกับน้องๆ ถ้าน้องคนนั้นมีความสนใจ ใครรู้หรือสนใจในกระบวนการของเราจะดึงน้องเข้ามาที่ศูนย์เพื่อรับการอบรมความรู้ และทักษะต่างๆ คนที่เป็นแกนนำภาคสนามอันหนึ่งที่มาคือใจอยากทำ จิตอาสาโดยมีพี่และอาจจะมีย่อย 1 คนที่จะคุยกับคนนี้ก็แนะนำน้องเป็นแกนนำใหม่ใช้ระบบพี่เลี้ยงมากกว่า เราไม่ปิดโอกาส” (ธนัทชัย ชัยสาดี, ผู้จัดการศูนย์รื้อบอินฟ้าสีรุ้ง กรุงเทพมหานคร , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยใช้สื่อบุคคล ที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัคร)และเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ที่เป็น MSMด้วยกันเองลงพื้นที่โดยใช้กิจกรรมที่เรียกว่า เอาทีริช (OUT REACH) เพื่อเข้าถึงกลุ่มประชากรที่เข้าถึงยากหรือไม่ต้องการเปิดเผยตัวให้เข้า ถึงบริการเชิงรุก เช่น กลุ่มผู้ยาเสพติด กลุ่มหญิงหรือชายที่ขายบริการ กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งอาจมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี รวมถึงปัญหาด้านสุขภาพอื่น ๆ โดยแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)เป็นผู้ส่งสาร เนื้อหาสารเกี่ยวกับความรู้เรื่องเอดส์ การป้องกันเอดส์ และโน้มน้าวใจให้กลุ่มเป้าหมายชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ

“สื่อที่สมาคมฯเน้นคือ สื่อบุคคลหรือเรียกว่า แกนนำ มากกว่าสื่ออื่น และเราต้องสร้างองค์ความรู้ของแกนนำให้มากต้องเปิดใจกับน้องๆสร้างความเชื่อใจให้หน่อย ๆ เป็นพี่เป็นเพื่อนน้องๆ สิ่งที่ต้องการสื่อสารกับน้อง ๆ คือเรากับเธอเป็นเหมือนกันเป็นพวกเดียวกัน” (เทพนันท์ เสี่ยมจิตร,ผู้จัดการศูนย์รื้อบอินฟ้าสีรุ้ง ปทุมธานี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

“สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยจะใช้แกนนำที่เป็นกลุ่ม MSM ที่มีจิตอาสา ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เพราะจะเข้าถึงวิถีชีวิตของคนเพศเดียวกันได้มากกว่า เพื่อสื่อสารหรือกระตุ้นให้กลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ให้ตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจ” (เทพนันท์ เสงี่ยมจิตร, ผู้จัดการ ฟาสีรุ่ง ปทุมธานี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

การวิเคราะห์คุณลักษณะของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

คุณลักษณะของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) ที่สามารถโน้มน้าวกลุ่มเป้าหมายชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย คือการที่แกนนำมีความเป็นพวกเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมาย มีวัฒนธรรม ความเชื่อ แนวความคิด อยู่ในสังคมที่คล้ายคลึงกัน มีความรู้ เข้าใจสถานการณ์ของกลุ่มเป้าหมายชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีทักษะในการสื่อสาร พุศุขุย์โน้มน้าวให้กลุ่มเป้าหมายสมัครใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของแกนนำประกอบด้วย

1. มีทัศนคติที่ดี

แกนนำ(อาสาสมัคร)ในฐานะผู้ส่งสาร จะมีทัศนคติที่ดีต่อตัวเองเมื่ออยู่ในฐานะผู้ส่งสารภายในกลุ่ม MSM ด้วยกันเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และต่อเนื้อหาข่าวสารที่ส่งออกไป เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวก็จะทำให้แกนนำมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสารที่เป็น MSM ด้วยกัน จะทำให้แกนนำมีความตั้งใจ กระตือรือร้น และมีความพยายามในการสื่อสารอย่างมาก การประพฤติปฏิบัติตัวและมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มเป้าหมายด้วยกันเองเป็นสิ่งสำคัญต่อการสื่อสารอย่างมาก การที่แกนนำเป็นวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเหมือนที่เป็นประเภทเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีความเชื่อ ค่านิยม แนวความคิดเดียวกัน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันมีความไว้วางใจ

“เราพยายามใช้เพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นที่ของเรา โดยใช้สื่อบุคคลเป็นหลักหลังจากนั้นเติมเนื้อหา เติมสิ่งที่เราต้องการทำการณรงค์ลงไปในชีวิตเขา แบบที่เป็นภาษาเดียวกับเขา ถ้าน้องใช้ภาษากะเทยก็ภาษากะเทยกับเขา” (คนัย ลินจงรัตน์, ผู้อำนวยการสมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 24 สิงหาคม 2555)

2. ความน่าเชื่อถือ

ในกระบวนการเผยแพร่นวัตกรรม ผู้ส่งสารมีอิทธิพลอย่างมากในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สาร การมีบุคลิกภาพที่ประกอบด้วยการมีวิจารณ์ญาณ การแสดงออกถึงความปรารถนาดี และเป็นผู้มีศีลธรรม ทำให้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสาร “แกนนำจะต้องสร้างความเชื่อมั่นโดยการรักษาความลับให้กลุ่ม MSM เป้าหมาย และต้องสร้างความเข้าใจให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยให้กลุ่มเป้าหมายแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด” (นพรัตน์ มหาโชคชัย, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายฟาสีรุ่งนนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

3. ทักษะ และความรู้

การเป็นผู้ส่งสารของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) ทักษะการสื่อสารมีความสำคัญ ผู้ที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) จะต้องมีความชำนาญในการปฏิบัติงานทั้งด้านร่างกาย หรือ การใช้สมองเพื่อคิดสิ่งต่างๆ ความสามารถในการสื่อสารให้ความรู้พื้นฐานเรื่องเอชไอวี/เอดส์และ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งด้านการป้องกัน การรักษาและการดูแลสนับสนุน พร้อมทั้งทักษะการ ให้คำปรึกษาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวี และให้ความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยและสารหล่อลื่น

“ต้องมีทักษะในการฟังที่ดี ต้องฟังให้มากกว่าพูด และคิดตามกลุ่มเป้าหมาย ต้องพิจารณาว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพร้อมหรือไม่ก่อนให้ข้อมูล แกนนำต้องประเมินความรู้ความเข้าใจ MSM เป้าหมายต้องการอะไร คุยเรื่องที่เพื่อนอยากรู้ ให้ข้อมูลที่เพื่อนอยากรู้ เชื่อมโยงเรื่องที่เพื่อนอยากรู้ให้เข้ากับสิ่งที่เพื่อนต้องรู้โดยใช้หลักการสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยน” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสิริรุ่งนันทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ที่เป็นผู้ส่งสาร มีความรู้เรื่องเอดส์ การป้องกันโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยแกนนำทุกคนต้องมีการฝึกอบรมปีละ 2 ครั้ง มีหลักสูตรพัฒนาแกนนำเกี่ยวกับกลุ่ม MSM มีประสบการณ์ร่วม มีความเข้าใจความรู้สึกของกลุ่ม MSM สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการและวิถีชีวิตของกลุ่ม MSM เป้าหมาย มีความรู้เกี่ยวกับบริการในพื้นที่และเครือข่ายส่งต่อ สามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถรักษาความลับของกลุ่ม MSM เป้าหมายที่สำคัญต้องเป็น MSM ด้วย ซึ่งจะทำให้แกนนำมีความน่าเชื่อถือ

“ก่อนที่จะเข้ามาเป็นแกนนำ ทุกคนต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพในเรื่ององค์ความรู้ตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อตอบโจทย์ของงาน Global Fund คือแกนนำต้องมีความรู้เรื่องเอดส์ที่ข้อ ทักษะการเป็นแกนนำภาคสนามที่ข้อ เรื่องของเพศวิถีที่ข้อ ” (นพรัตน์ มหาโชคชัย, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสิริรุ่งนันทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

4. แรงจูงใจ

แกนนำเป็นวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เข้าใจกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่ม MSM เหมือนกัน มีความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหาผู้ติดเชื้อเอดส์ และ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จึงอาสาเข้ามาเป็นอาสาสมัครด้วยจิตอาสา

“เห็นน้องๆคนที่เราใกล้ชิดมีเชื้อ HIV เราารู้สึกเราอยากลดตัวเลขตรงนี้” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม),ศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสิริรุ่งนันทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“ที่สำคัญต้องมีทักษะและทั้งหัวใจที่อยากทำงาน ซึ่งเกิดจากการเข้ากลุ่มมีความอยากรู้ มีความสนใจในการฟัง ” (คนัย ลินจงรัตน์, ผู้อำนวยการสมาคมฟ้าสีรุ้งฯ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

สรุปผลการวิจัยพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับผู้ส่งสารที่สำคัญคือความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ซึ่งปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารคือ

ปัจจัยด้านความปลอดภัยที่แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) ให้ความสำคัญด้วยการเลือกแกนนำจากกลุ่มที่คล้ายคลึงกันกับผู้รับสารคือกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ที่ทำให้ผู้รับสารรู้สึกปลอดภัย รู้สึกถึงความ เป็นมิตร ความตั้งใจจริงที่รับฟังความต้องการของผู้รับสารที่เป็นกลุ่ม MSM เป้าหมาย

ปัจจัยด้านคุณวุฒิ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในของผู้ส่งสาร ประกอบด้วยทักษะด้านการสื่อสารที่ดีเป็นมิตร มีแรงจูงใจซึ่งจะทำให้แกนนำมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นมีมนุษยสัมพันธ์ดี รู้จักเป็นผู้ฟังที่ดี ด้านความรู้ ทักษะดี แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)มีประสบการณ์ที่เหมือนกัน มีความรู้เรื่องที่จะสื่อสารในเรื่องเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แกนนำมีทัศนคติต่อตนเองที่ดี ที่ต้องการอาสาเป็นแกนนำให้ความรู้ เพื่อลดการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ มีทัศนคติต่อข่าวสาร การเลือกเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของผู้รับสาร และต่อผู้รับสาร แกนนำเป็นกลุ่ม MSM ที่มีความเข้าใจความรู้สึก ความคิดของผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเดียวกัน ทำให้การส่งเนื้อหาข่าวสารได้ ถูกต้องและครบถ้วน มีทักษะในการฟัง รับฟังปัญหาความต้องการ ทักษะในการสื่อสารการให้ความรู้ที่กลุ่มเป้าหมายพร้อมที่จะรับ โดยวัดความเป็นผู้นำทางความคิดจากการสังเกตจากกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย การมีวิจรรย์ญาณจับประเด็นความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ ที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและต่อกลุ่มเป้าหมายยอมรับความแตกต่าง มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย มีทักษะ

1.2 เนื้อหาสาร (Message)

ประเด็นเนื้อหาสาร (Message) ที่แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งต้องพูดคุยสื่อสารกับกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อายุ 15 – 25 ปี ในกรุงเทพฯ นนทบุรีและปทุมธานี เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้โรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีไปสู่กลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งมีเนื้อหาความรู้ประกอบด้วย 9 ข้อ ได้แก่

- 1) สถานการณ์การติดเชื้อ HIV ในกลุ่มชายรักชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
- 2) ระดับความเสี่ยงสถานการณ์ป้องกันเบื้องต้น
- 3) การใช้ถุงยางอนามัย
- 4) ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงร่วมกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับบริการ

- 5) ประเมินความพร้อมและช่วยวางแผนลดพฤติกรรมความเสี่ยงของกลุ่มเป้าหมาย
- 6) ให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย
- 7) แนะนำให้ตรวจ HIV ทุก ๆ 3 เดือน
- 8) ให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- 9) การแนะนำให้ไปตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์ทุก 3 เดือน

รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่รับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ การบริการในพื้นที่และเครือข่ายการส่งต่อรวมทั้งขั้นตอนและแบบแผนในการทำงาน และการให้บริการตรวจสุขภาพทางเพศ

“การให้ความรู้ 9 ข้อ จะมีหัวข้อ เช่น อธิบายสถานการณ์การติดเชื้อในกลุ่มชายรักชาย การประเมินความเสี่ยงร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย การแนะนำการป้องกัน เป็นต้น 9 ข้อ 1. อธิบายสถานการณ์การติดเชื้อ HIV ในกลุ่มชายรักชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย 2. อธิบายระดับความเสี่ยงสถานการณ์ป้องกันเบื้องต้น 3. การใช้ถุงยางอนามัย 4. ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงร่วมกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับบริการ 5. ประเมินความพร้อมและช่วยวางแผนลดพฤติกรรมความเสี่ยงของกลุ่มเป้าหมาย 6. ให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย 7. แนะนำให้ตรวจ HIV ทุก ๆ 3 เดือน 8. ให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 9. การแนะนำให้ไปตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์ทุก 3 เดือน ทั้ง 9 ข้อ ไม่ใช่หมายความว่าน้อง 1 คน จะต้องลงไปให้ข้อมูลครบทั้ง 9 ในคราวเดียวกัน เพราะการให้ข้อมูลทั้ง 9 ข้อ เป็นเรื่องที่หนักเกินไปของกลุ่มเป้าหมายที่จะรับรู้และประเมินได้ ต้องค่อย ๆ ทายอย่างคนหนึ่งอาจจะคุยสักสามครั้ง ให้ความรู้ทีละ 3 เรื่อง” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม), ศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้งนนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

การเลือกใช้เนื้อหาที่เป็นภาษาเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมาย คือเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเสี่ยงของกลุ่ม MSM เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกถึงความเป็นคนกลุ่มเดียวกัน เช่น “เอดส์รู้เร็วรักษาได้” “สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งทุกคน” “I’m Cool” “รัก เข้าใจ สักดิ์ศรี เท่าเทียม”

“หลักเกณฑ์จะดูถึงเนื้อหาที่เราจะลงในสื่อหรือกิจกรรมที่จะสอนก่อน เช่น แผ่นพับเราจะสำรวจกลุ่มเป้าหมายว่าเขาคำความรู้เรื่องอะไร สื่อแผ่นพับให้ความรู้เรื่องเอดส์ โรคเพศสัมพันธ์เราจะดูภาพที่น่าสนใจ เช่น นนทบุรีเอน้องแกนนำ 17 คน มาถ่ายรูปและออกมาในรูปแบบแผ่นพับน้องแกนนำมีหน้าตาน่ารักไม่ต้องจ้างนายแบบเป็นจุดขายและจุดแข็งของจังหวัด” (นพรัตน์ มหาโชคชัย, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้งนนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

“เลือกเนื้อหา ทำกับเกย์เด็กในกรุงเทพฯก็ต้องทำกับเด็กที่เทียวเรคบาร์เนื้อหาก็คือเป็นอย่างนี้” (ณัย ลินจรงค์, ผู้อำนวยการสมาคมฟ้าสีรุ้งฯ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“ข้อความ เลี้ยว เลี้ยว สงสัย สวมถุงอนามัยทุกครั้งทุกคน หรือ ฉันทันเจ้ง หรือว่าเอดส์รู้เร็ว รักษาได้แก่นำเข้าไปให้ความรู้ ส่วนใหญ่จะใช้คำสุดท้ายคือ เอดส์รู้เร็วรักษาได้ และไม่เป็นโรคที่น่ากลัว บางทีเราก็จะให้ห้อยคัมกับเขา ถ้าเรารู้ในการป้องกัน เรารู้วิธีที่จะอยู่ร่วมกับผู้ป่วยเราก็ปลอดภัย” (แก่นนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้งกรุงเทพมหานคร, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

ผลการวิจัยพบว่า สารเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการสื่อสาร ในการสื่อสารของแก่นนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ใช้วัจนภาษา ด้วยการพูด และการใช้กิริยาท่าทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับเอดส์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้สื่ออธิบายการใช้ถุงยางอนามัย การจัดเรียงสารที่มีเนื้อหาเป็นประโยชน์สั้นๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย การนำเสนอเนื้อหาสารให้มีลักษณะลีลาการนำเสนอที่สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะและประสบการณ์ของผู้รับสารที่เป็นกลุ่ม MSM เป้าหมาย

1.3 กิจกรรม และวิธีการสื่อสารของแก่นนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมด้วยการลงพื้นที่ภาคสนาม และกิจกรรมภายในศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้ง โดยมีกระบวนการเน้นให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล การพูดคุยอย่างเป็นกันเองและส่วนตัว

กิจกรรมในการลงพื้นที่ของแก่นนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

เริ่มจากการเข้าไปตามสถานศึกษา สถานที่ท่องเที่ยว ชานชาา ที่กลุ่ม MSM เป้าหมายอยู่ และเข้าไปพูดคุยในเรื่องต่างๆ ไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยความไว้วางใจ จากนั้นใช้วิธีการตั้งคำถามให้กลุ่ม MSM เป้าหมายได้ติดตาม แล้วจึงให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีกับกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย การให้เนื้อหาความรู้มากขึ้นขึ้นอยู่กับรับรู้ของกลุ่ม MSM เป้าหมาย แต่ละคนที่จะสามารถรับรู้ได้มากเท่าใด ในขณะเดียวกันต้องรับฟังปัญหา ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยให้นักกลุ่มเป้าหมายแก้ปัญหาได้ตรงจุด และชักชวนให้นักกลุ่มเป้าหมายไปตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจของกลุ่ม MSM เป้าหมาย เป็นผู้ที่นำกลุ่ม MSM เป้าหมายให้มาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์เครือข่ายอิน (Drop In)

นอกจากให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีกับกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายแล้ว แก่นนำ(อาสาสมัคร)จะแจกถุงยางอนามัย และสารหล่อลื่น รวมถึงสื่อเฉพาะกิจต่างๆ หนังสือ อาทิ แผ่นพับ “สื่ออย่างมือโปร” “รัก เข้าใจ

ศักดิ์ศรี เท่าเทียม” โปสการ์ดที่ให้ความรู้ในการปฏิบัติตน หรือวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี คู่มือ
 สุขอนามัย หนังสือชีวิตที่ถูกละเมิด หนังสือสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
 ขั้นตอนสุดท้ายมีการนัดหมายนัดพบในครั้งต่อไป และแจ้งวิธีการติดต่อกับแกนนำ
 ภายหลังจากที่ลงพื้นที่แล้ว แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)จะกรอกแบบฟอร์ม
 รายละเอียดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเสียง และพฤติกรรมของกลุ่ม MSM เป้าหมายคนนั้นทันที
 และส่งแบบฟอร์มให้หัวหน้าทีม

ประชุมทีม หากมีกรณีที่ต้องช่วยเหลือกลุ่มMSM เป้าหมาย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน
 เทคนิค วิธีการทำงานกันภายในกลุ่ม

“กิจกรรมที่ลงพื้นที่คือไปสปา ชวนำส่วนใหญ่กรุงเทพไปแจกถุงยางอนามัย ไปให้
 ความรู้เช่น มีโครงการตรวจสุขภาพฟรี กับคลินิกชุมชนสีลม รพ.กรุงเทพคริสเตียน คลินิกนิรนาม
 ถ้าเราพบผู้ป่วยจะทำใบส่งต่อ บางเคสจะเจอผู้ป่วยที่มีเชื้อเอชไอวี ซึ่งตัวเองไม่รู้เราก็พยายาม
 ผลักดันให้เขาเข้ากระบวนการในการรักษาแต่เราไม่ใช่นำพาไปรักษา พยายามศึกษาจากพวกพี่ ๆ
 และให้เขาแนะนำและเข้าระบบในการรักษาส่งต่อ” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ศูนย์เครือข่ายอิน
 ฟาสีรุ่งกรุงเทพมหานคร, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“กิจกรรมรอบแรกคือไปแจก แผ่นพับ โปสเตอร์ โปสการ์ด นามบัตร ถุงยาง คู่มือ
 แกนนำคัดเลือกผู้น้องอยู่พื้นที่ตรงไหน และเป็นคนในพื้นที่น้องจะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย จะ
 เป็นการให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ตรงไปตรงมา แผนในการลงพื้นที่แต่ละเดือนจะมีการวางแผน
 แบ่งเวรกันทำ ลงพื้นที่เดือนนี้จะลงกี่เวร เราจะเจอรายใหม่ รายเก่า เท่าไหร่ ตัวชี้วัดคือให้เราเจอ
 กลุ่มเป้าหมาย 1 คน ถึง 3 ครั้งด้วยกัน จะนับเป็นหนึ่ง ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ ไม่ใช่เชิงปริมาณจะมี
 รายใหม่เข้ามาแต่ไม่ได้ให้ความรู้พื้นฐาน 9 ข้อ วิเคราะห์ความเสี่ยง การป้องกันวิเคราะห์
 สถานการณ์” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ศูนย์เครือข่ายอินฟาสีรุ่งปทุมธานี , การสื่อสารระหว่าง
 บุคคล,วันที่ 14 กันยายน 2555)

“กิจกรรมการลงพื้นที่ เป็นกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและทำ
 ให้มีการติดเชื้รายใหม่ลดน้อยลง เราจะมีแจกแผ่นพับ ถุงยาง สารหล่อลื่น และอีกหนึ่งอย่างการ
 ออกบูธในสถาบันต่าง ๆ มหาวิทยาลัย ตามสถานศึกษาลงในเวลาช่วงวันธรรมดา ช่วงพักกลางวัน
 สามารถได้พูดคุยกับน้อง หรือหลังเลิกเรียน หรือกิจกรรมของ โรงเรียนที่เคยมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น
 กิจกรรมวันเอดส์จะเชิญเราไปเป็นวิทยากรของเทคโนสุวรรณภูมิ จะเชิญเราไปทุกปี เขาได้เห็น
 สมาคมฯเพิ่มมากขึ้น รู้จักองค์กรเรามากขึ้น” (แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ศูนย์เครือข่ายอินฟาสีรุ่ง
 นนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

วิธีการสื่อสารของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

แกนนำใช้ช่องทางการสื่อสารโดยใช้วิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล มีการพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง (Face to Face) เป็นการสื่อสารสองทางระหว่างแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) กับกลุ่มเป้าหมาย MSM มีการสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้กลุ่มเป้าหมายพูดถึงความต้องการของเขา แกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)จะฟังมากกว่าพูด และจับประเด็นเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องกับสิ่งที่กลุ่มเป้าหมาย MSM ต้องการ

“แกนนำจะต้องพูดคุยกับกลุ่ม MSM เป้าหมาย ถึงสามครั้ง ให้ความรู้ครั้งละ 3 เรื่อง ซึ่งเป็นกฎที่สำคัญในการทำงานของแกนนำ (การนัดหมายแต่ละครั้งห่างกันประมาณ 2 – 4 สัปดาห์) หากครบ 3 ครั้งแล้ว สามารถนัดหมายพูดคุยกับ กลุ่ม MSM เป้าหมายที่สมัครใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศได้ต่อเนื่องตามความเหมาะสมและจำเป็นของ MSM แต่ละราย พอเราให้ข้อมูลไม่ใช่รับฟังอย่างเดียว ต้องคิดตามเขาด้วย ว่าเขามีความพร้อมหรือมีความเสี่ยงหรือเขามีความต้องการอะไร เราต้องค้นหาให้เจอว่าเขาต้องการอะไร ถ้าเราค้นเจอเขาจะกล้าเปิดข้อมูล เราจะแก้ปัญหาได้ถูกต้องตรงจุดที่เขาต้องการ และจะเข้าสู่กระบวนการตรวจเลือดโดยสมัครใจได้อย่างสมบูรณ์ได้ง่ายขึ้น” (เทพนันท์ เสงี่ยมจิตร, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้งปทุมธานี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

การแจกถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น รวมถึงสื่อเฉพาะกิจซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่แกนนำใช้สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายสนับสนุนการให้ความรู้ของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ในขณะที่พูดคุยให้ความรู้กับกลุ่ม MSM เป้าหมาย ที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อาทิ แผ่นพับ “สื่ออย่างมือโปร” “รัก เข้าใจ ศักดิ์ศรี เท่าเทียม” สื่อโสตทัศนวิดิโอซีดี 12 ตอน สะท้อนวิถีชีวิตเฉพาะกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเป็นการ “ดูหนังดูละครแล้วย้อนดูตัวเอง” ไปสการ์ดที่ให้ความรู้ในการปฏิบัติตน หรือวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี คู่มือถุงยางอนามัย หนังสือชีวิตที่ถูกละเมิด หนังสือสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนบรรจุภัณฑ์ถุงยางอนามัยที่มีข้อความให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย และสารหล่อลื่นที่ถูกวิธี มีการใช้สื่อโสตทัศนที่เป็นวีดิทัศน์ที่สะท้อนวิถีชีวิตชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เพื่อเป็นการดูหนังดูละครแล้วย้อนดูตัว

“เราให้ความสำคัญกับแกนนำเพื่อลงพื้นที่ให้ความรู้ แกนนำที่เข้าไปพบปะพูดคุยกับกลุ่ม MSM เป้าหมาย จะมีการแจกแผ่นพับข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และนำสื่อคือถุงยางอนามัย และสารหล่อลื่น ไปแจก ทุกจังหวัดมีแกนนำ โครงการเราคือลดอัตราการติดเชื้อ HIV รายใหม่ คือกลุ่ม MSM อย่างให้น้องคนหนึ่งมาเราก็จะให้ถุงยางอนามัย

ไปและให้เขาไปบอกต่อคือให้เขาเข้าถึงถุงยางอนามัย” (นพรัตน์ มหาโชคชัย, ผู้จัดการศูนย์เครือข่าย บินฟ้าสีรุ้งนนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

“ในหนังสือ MSN หากูและไปเจอกัน แต่ถ้าไปอยู่ที่ตะเข็บชายแดนอุบล กลุ่มน้องที่ขายบริการที่มาจากลาว คนไทยที่ไปเที่ยว จะเป็นเนื้อหาแบบนี้ แต่สื่อที่ใช้เป็นการดูน เลือกสื่อให้ถูกกับกลุ่มที่เขาชอบ ใส่วิถีชีวิตของเขาเข้าไปในสื่อ และเติมสิ่งที่เราต้องการสื่อสาร” (คนัย ลินจงรัตน์, ผู้อำนวยการสมาคมฟ้าสีรุ้งฯ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

กิจกรรมในศูนย์เครือข่าย (ศูนย์เพื่อน) ของแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม)

ศูนย์เครือข่าย (ศูนย์เพื่อน) เป็นสถานที่ที่ กลุ่ม MSM เป้าหมายสามารถเข้าไปหาข้อมูล หรือขอความช่วยเหลือได้ตลอดเวลาทำการที่ศูนย์เพื่อนเปิด ศูนย์เพื่อนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ตั้งอยู่ในชุมชน เป็นสถานที่พบปะเพื่อให้กำลังใจกัน เสมือนเป็นบ้านหลังที่สองของกลุ่ม MSM เป้าหมาย ศูนย์เพื่อนมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ปลอดภัย และรักษาความลับ เปิดให้บริการด้านข้อมูล/การศึกษา สิ่งของและการบริการ/กิจกรรมเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในชุมชน มีโครงการสอนอาชีพ เป็นศูนย์ส่งต่อเพื่อการตรวจรักษา หรือ มีคลินิกบริการคัดกรอง/รักษา

การจัดกิจกรรมในศูนย์เครือข่าย (ศูนย์เพื่อน) เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อเอชไอวีเพื่อลดการติดเชื้อรายใหม่ วัตถุประสงค์ (1) เพื่อให้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับทุกคน พร้อมทั้ง (2) เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจ (Voluntary and Testing Counseling: VCT) เข้ารับบริการตรวจหาการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์จากการมีเพศสัมพันธ์ทั้งทางปาก ทวารหนักหรือช่องคลอด (STI) รวมทั้ง (3) ลดพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

ขั้นตอนแรก การจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบกิจกรรม การให้ความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยด้วยการใช้ถุงยางอนามัยและลดพฤติกรรมเสี่ยง สร้างทักษะการใช้ถุงยางอนามัยและสารหล่อลื่นอย่างถูกวิธี ตลอดจนวิธีการต่อรองกับคู่นอนให้ใช้ถุงยางอนามัย พร้อมทั้งแจกถุงยางอนามัยและสารหล่อลื่น โดยแกนนำใช้วิธีสื่อสารเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบตัวต่อตัว หรือแบบกลุ่ม

2. รูปแบบกิจกรรม ส่งเสริมการเข้ารับบริการ VCT แกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม) จะให้คำปรึกษาก่อนที่จะส่งต่อเพื่อตรวจหาเชื้อ HIV รวมถึงให้คำปรึกษาก่อนตรวจเลือดและหลังตรวจเลือด

3. รูปแบบกิจกรรม การเข้ารับบริการ STI แกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม) ให้คำปรึกษา และให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากกลุ่มเป้าหมายได้พูดคุยปรึกษากับแกนนำในกิจกรรมแต่ละรูปแบบแล้ว ศูนย์ฯจะทำใบส่งต่อซึ่งมีรายละเอียดของกลุ่ม MSM เป้าหมายที่สมัครใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ พร้อมทั้งพากลุ่ม MSM เป้าหมายไปรับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ

จากการสัมภาษณ์พบว่า การส่งต่อจะเป็นบริการที่สำคัญสำหรับกิจกรรมเอชไอวีของแกนนำ เพราะสามารถเชื่อมผู้รับบริการเข้าสู่ระบบการป้องกันดูแลและรักษาที่เป็นมิตรในพื้นที่ กระบวน การส่งต่อ MSM ไปยังคลินิกบริการภายใต้โครงการของกองทุนโลก จะใช้แบบฟอร์มการส่งต่อ โดยเจ้าหน้าที่ภาคสนามหรือผู้จัดการศูนย์เครือข่ายเป็นผู้ออกข้อมูลเบื้องต้น และให้แบบฟอร์มส่งต่อกับ MSN เป้าหมายที่ตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ เพื่อนำไปให้กับเจ้าหน้าที่ที่คลินิกที่ไปรับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ เพื่อให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ติดตามผลการเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศของกลุ่ม MSM เป้าหมายรวมทั้งประสานกับคลินิกที่รับตรวจสุขภาพระหว่างสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

“กิจกรรมศูนย์ฯเพื่อนำมาเดือนละหนึ่งครั้ง จากแกนนำชวนเพื่อนมาทำกิจกรรมร่วมกันและคุยสอดแทรกเรื่อง HIV และนำไปสู่กระบวนการตรวจเลือดสมัครใจ ประเด็นการพูดคุยของเราจะไม่ใช่ประเด็นการนั่งซักถามโต้ตอบเป็นวิชาการ แต่เราเป็นการคุยอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด เป็นการทำที่เราไว้วางใจมากที่สุด จะคุยกับน้องและคุยสอดแทรกให้เป็นกันเองมากที่สุด ในความหลากหลายทางเพศของเรา” (แกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม) ศูนย์เครือข่ายฟ้าสีรุ้ง กรุงเทพมหานคร , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“แกนนำจะพูดคุยกับกลุ่ม เป้าหมาย สื่อสารครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง ครั้งที่สาม พูดเน้นย้ำจนกลุ่มเป้าหมายเกิดความติดตามได้ และสื่อบุคคลสามารถติดต่อได้ง่าย ติดต่อดีทันใจ ให้ข้อมูลได้ซ้ำตามที่เขาต้องการ” (เทพนันท์ เสงี่ยมจิตร, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายฟ้าสีรุ้ง ปทุมธานี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

“เราจะบอกว่าเป็นความลับเราจะไม่ถามชื่อน้องคนนั้นก่อน เราอาจจะถามชื่อเล่นและก็ถามว่าอายุเท่าไร มันจะเป็นข้อมูลส่วนใหญ่ที่เราเจอที่ไหน เราก็ถามเกี่ยวกับพวกนี้เราจะไม่ค่อยได้เรียงข้อ เหมือนชวนให้เขาคิดและเขาก็ค่อย ๆ ตอบเรามาว่าเขาเคยตรวจเลือดมึน และเราก็ถามพฤติกรรมเขา ถ้าเขาบอกว่าเขาไม่เคยใช้ถุงยางเราก็มาใช้ใน 9 ข้อ เพื่อให้เขาตระหนัก และบอกว่าเราจะมีบริการตรวจเลือดถ้าอยากจะทำตรวจเลือดก็มาตรวจเลือดกับเราได้ เราจะพาไป ถ้าเขาไม่เคยใช้ถุงยางเราก็ช่วยเขาประเมินความเสี่ยง 9 ข้อหลักเลย เราทำในศูนย์เครือข่ายสามารถบอกให้น้องไปให้ข้อมูลต่อ ถ้าเป็นแกนนำเราจะให้น้องแกนนำมาอบรมและให้เขาสามารถไปบอกต่อให้ได้ อันนี้

จะเป็นแบบฟอร์มที่เราให้แกนนำกรอก ” (นพรัตน์ มหาโชคชัย, ผู้จัดการศูนย์เครือข่ายอินฟ้าสีรุ้งนนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

ผลการวิจัยพบว่า สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยมีช่องทางการสื่อสารผ่านแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม) ด้วยการจัดกิจกรรมลงพื้นที่ภาคสนามสถานศึกษา พื้นที่ชุมชนที่มีกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และพื้นที่ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น สถานบันเทิงแหล่งท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมในศูนย์เครือข่าย(ศูนย์เพื่อน) โดยมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมแบ่งตามการให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ การส่งเสริมการเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจ

วิธีการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ในพื้นที่ภาคสนามและแกนนำในศูนย์เครือข่าย(ศูนย์เพื่อน)ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่มีการสื่อสารเป็นแบบบุคคลวิถี (Two Way Communication) มีการพูดคุยระหว่างบุคคล สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง มีการพบกันแบบเห็นหน้าตา (Face to Face) กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการด้วยความสมัครใจ กลุ่มเป้าหมายสามารถสอบถามเมื่อไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ทำให้จัดการเลือกรับสารของผู้รับสารได้ สำหรับกิจกรรมในศูนย์เครือข่าย แกนนำจะให้คำปรึกษาใช้เมื่อหากความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ให้ความรู้และเสริมทักษะการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูก และทักษะในการต่อรองกับคู่นอนให้ใส่ถุงยางอนามัยก่อนมีเพศสัมพันธ์

1.4 ผู้รับสาร (Receivers)

ผู้รับสารของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยเป็นกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปี ที่เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ

การตัดสินใจของผู้รับสาร

ความเป็นคนในสังคมเดียวกัน/ความน่าเชื่อถือ

ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชายที่เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศให้ความเชื่อถือในตัวแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) เพราะผู้ส่งสารเป็นวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชายเหมือนกัน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีประสบการณ์คล้ายกันทำให้น่าเชื่อถือ

“พี่ที่เป็นแกนนำ จะให้ข้อมูลรายละเอียดดีมากเลย เชื่อพี่เขาเพราะพี่เขาก็เป็นแบบเดียวกับเรา และมาตรวจเลือดเพราะแกนนำพามา” (กลุ่ม MSM เป้าหมาย ปทุมธานี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

“คอยปรึกษาแกนนำเพราะรู้จักกัน เจอเขาทุกวันเชื่อใจเขาโทรมาให้ตรวจก็มา” (กลุ่ม MSM เป้าหมาย กรุงเทพมหานคร, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“จะเข้าหากลุ่มผู้ชักชวนให้มาตรวจ บุคลิกเป็น friendly ดูไม่หึง ดูเข้ากันง่าย น่าเชื่อถือบุคลิกมากกว่า น่าเชื่อถือ friendly ความรู้ค่อยตามมา” (กลุ่มเป้าหมาย MSM นนทบุรี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

จากการวิจัย พบว่า การที่ผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) และผู้รับสาร เป็นกลุ่มที่เป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีสังคมแบบเดียวกัน ความเชื่อ การดำเนินชีวิตคล้ายกันทำให้ผู้รับสารเชื่อถือแกนนำและยอมปฏิบัติตามคำแนะนำของแกนนำ

ทักษะ/ความรู้

กลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย รับข่าวสารความรู้และยอมรับ การตรวจเลือดเพราะแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ที่เป็นสื่อบุคคลมากกว่าเพราะได้พูด ได้ฟังเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของตนเองซึ่งดีกว่าสื่อเฉพาะกิจต่างๆที่กลุ่มผู้รับสารเป้าหมายไม่อ่าน

“ตัดสินใจเข้ามาตรวจก็คือแกนนำ เพราะเขาให้ความรู้เรา และพาเราตรวจ” (กลุ่มMSM เป้าหมาย นนทบุรี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

“พี่แกนนำมาแนะนำตัวและให้ความรู้เรื่องการป้องกันทางเพศ และมาแนะนำให้เราตรวจเลือด” (กลุ่มMSM เป้าหมายกรุงเทพฯ , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“สื่อบุคคลดีกว่าเพราะพอเป็นแผ่นพับเราไม่อ่าน เราเห็นสมาคมนี้มาหลายทีแล้วแต่เราไม่เคยอ่าน แต่พี่เขาเข้ามานั่งเล่าเรื่องความรู้และความเสี่ยงของเราซึ่งจะดีกว่าแผ่นพับ” (น้องณัฐ กลุ่มMSM เป้าหมาย ปทุมธานี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

จากผลการวิจัย พบว่ากลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ เพราะความน่าเชื่อถือของแกนนำที่เป็นกลุ่ม MSM เหมือนกันทำให้ผู้รับสารเป้าหมายรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง หรือเป็นกลุ่มเดียวกันในสังคมของกลุ่ม MSM ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจความรู้สึก และความต้องการของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และเลือกวิธีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้รับสารการสื่อสารที่เห็นหน้าค่าตา และมีการบอกเล่าของแกนนำ ประกอบกับสื่อที่เป็นวิดีโอที่แสดงเรื่องราวให้เห็นผ่านบุคคลทำให้เข้าใจ เข้าถึง ได้มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ดูไกลตัวทำให้ไม่อ่าน

ทัศนคติต่อผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

ผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) เพราะเป็นกลุ่มคนสังคมเดียวกันที่เป็นวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ทำให้ผู้รับสารมีความรู้สึกในทางที่ดี ไม่มีอคติ ที่ส่งผลทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาสาระที่ได้รับจากผู้ส่งสาร

จากการวิจัย พบว่า กลุ่มMSM ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีกับตนเองกับเนื้อหาสาระและกับผู้ส่งสารเมื่ออยู่ในกลุ่มวัยรุ่น MSMด้วยกัน

“ชอบความเป็นกันเองของพี่เขา เราเริ่มสนิทกัน เราได้ให้ความรู้ได้เผยแพร่ในสิ่งที่พวกเราเป็นที่พวกเราอยากรู้ที่ในจังหวัดไม่มีหน่วยไหนเข้ามาดูแล พวกพี่เขาทำในลักษณะเป็นการเข้าถึงได้จริง” (กลุ่ม MSM เป้าหมาย ปทุมธานี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมีความเชื่อถือในตัวแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)เพราะเป็นกลุ่ม MSM ในสังคมเดียวกัน การให้ความรู้เมื่อผู้รับสารพร้อมด้วยการพูดคุยหลายครั้ง สร้างความเป็นกันเอง ทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติที่ต่อแกนนำ ให้ความไว้วางใจ และยอมรับเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยการตรวจเลือดที่ศูนย์ครอบครัวอิน(ศูนย์เพื่อน)

1.5. การป้อนกลับ (Feedback)

ผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายให้ความเชื่อถือแกนนำ ได้รับความรู้ มีทัศนคติที่ดี มีการทบทวนข่าวสารที่ได้รับ ทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศตามที่กลุ่มเป้าหมายต้องการ

สรุปผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสื่อสารของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยเป็นกระบวนการเผยแพร่นวัตกรรมที่เป็นความคิดเกี่ยวกับการให้ความรู้เอดส์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) ที่มีคุณลักษณะมีความเป็นผู้นำทางความคิดที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารที่เป็นกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีวิจรรย์ญาณ มีความน่าเชื่อถือ ผ่านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้วยการจัดกิจกรรมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง มีการสื่อสารสองทางแบบเห็นหน้าค่าตา และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ และผู้รับสารที่เป็นกลุ่ม MSM เป้าหมายได้ ความคล้ายคลึงกันของกลุ่มแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)และกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปี ในด้านคุณลักษณะด้านทัศนคติ สถานะทางสังคมจะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น การยอมรับนวัตกรรมของผู้รับสารกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปี ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเอดส์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากแกนนำ โดยใช้การพูดคุยโต้ตอบระหว่างกันจึงทำให้มีความเชื่อถือ ตัดสินใจยอมรับการเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปีใน เขตกรุง เทพมหานครและปริมณฑล

จากการสัมภาษณ์กลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปี ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลที่สมัครใจให้ข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้งหมดเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จาก

เพื่อนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เป็นแกนนำและจากสื่อเฉพาะกิจที่เป็นแผ่นพับ โบรชัวร์ โปสเตอร์ นามบัตรที่แกนนำนำมาแจก อีกทั้งจากการจัดกิจกรรมออกบูธของอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ภาคสนามใน สถานศึกษา หอพัก

กลุ่ม MSM เป้าหมายรู้จักสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยจากการบอกเล่าของเพื่อนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกันที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) และจากแผ่นพับของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้บริการด้านการปรึกษาเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ด้านความหลากหลายทางเพศ ปัญหาครอบครัว วัยรุ่น /สุขภาพอนามัย

“รู้จักฟ้าสีรุ้งจากแกนนำ นำแผ่นพับมาแจกให้ และความรู้เกี่ยวกับเอดส์ที่แกนนำนำแผ่นพับมาแจกให้” (กลุ่มMSM เป้าหมาย กรุงเทพฯ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

การเปิดรับด้านเนื้อหาสารของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ที่ผู้รับสารกลุ่ม MSM เป้าหมายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเรียงสารมีความน่าสนใจ เข้าใจง่ายของเนื้อหาที่นำเสนอ ลีลาการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประสบการณ์ ความรู้ของผู้รับสาร

การนำเสนอเนื้อหาสารที่บอกประโยชน์ และเข้าใจง่าย

ผู้รับสารส่วนใหญ่ชอบเนื้อหาสาร “เอดส์รู้เร็วรักษาได้” มากที่สุด ถัดมาคือ “สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งทุกคน” เพราะเนื้อหา ข้อความเข้าใจง่าย แสดงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

“เนื้อหาที่ชอบที่สุดใน 4 แมสเซท คือ เอดส์รู้เร็วรักษาได้” (กลุ่มMSMเป้าหมาย นนทบุรี , การสื่อสารระหว่างบุคคล,10 สิงหาคม 2555)

ผู้รับสารชอบเนื้อหาสาร“สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งทุกคน” รองลงมา พบว่า เนื้อหาของข้อความนี้เข้าใจง่าย แสดงถึงประโยชน์ที่จะได้รับ

“ ชอบสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งทุกคน เพราะเราไม่รู้ว่าจะติดหรือไม่ติด เราอาจจะไม่ปลอดภัยในก็จริง มันก็ไม่ได้ดีง่ายแต่ถ้าปากเราเป็นแผลก็อาจจะติดได้ เราต้องใส่ถุงยางทุกครั้งไม่ว่าจะเป็น ออรัลเซ็กส์ หรือว่าทางทวาร ก็ต้องใส่” (กลุ่มMSMเป้าหมาย กรุงเทพฯ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

การนำเสนอเนื้อหาที่มีลีลาในการใช้ภาษาที่ดึงดูดใจ แปลกใหม่

ผู้รับส่วนใหญ่ชอบเนื้อหาสาร “เสียว.. เสียว ..สงสัย..” เพราะเนื้อหาเข้าใจง่าย บอกตรงๆ น่าสนใจ ส่วนน้อยไม่ชอบเพราะฟังกำกวมไม่เข้าใจ

“เสียว.. เสียว ..สงสัย.. มันตรงดี และฟังแล้วรู้เลย กลุ่มพวกเราไม่มีใครอิน โนเซ็นท์แล้วตอนนี้เด็กโตเยอะมาก เอาตรงๆ” (กลุ่มMSM เป้าหมาย กรุงเทพฯ , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“I’m Cool” พบว่าเนื้อหาของข้อความนี้แปลกใหม่น่าสนใจและกำกวมไม่เข้าใจ

“เอดส์รู้เร็วรักษาได้ อันนี้รู้เร็วช่วยได้ I’m Cool ฟังแล้วไม่เข้าใจ สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งทุกคน ดูเหมือนเป็นการสั่งมากกว่า บางคนฟังไม่เข้าใจ เสียว..เสียง..สงสัย.. อันนี้ฟังดูยุ่ง (กลุ่มMSM เป้าหมาย กรุงเทพฯ, , การสื่อสารระหว่างบุคคล,, 23 สิงหาคม 2555)

ด้านกระบวนการเลือกรับสาร

ผู้รับสารกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการเลือกรับสารจากสื่อบุคคลที่มีการพูด เล่าเรื่องที่เกี่ยวข้อและเป็นประโยชน์กับตัวผู้รับสารโดยตรง

“สื่อบุคคลดีกว่าเพราะพอเป็นแผ่นพับเราไม่อ่าน เราเห็นสมาคมนี้มาหลายทีแล้วแต่เราไม่เคยอ่าน แต่พี่เขาเข้ามานั่งเล่าเรื่องความรู้และความเสี่ยงของเราซึ่งจะดีกว่าแผ่นพับ” (น้องฉัฐ กลุ่มMSM เป้าหมาย ปทุมธานี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15 – 25 ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีพฤติกรรมเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยการเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารตามความสนใจ และสนองความต้องการของตนเอง ด้วยการเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบสองทาง เป็นสื่อหลักในการสื่อสารของแกนนำ (อาสาสมัครภาคสนาม)สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เป็นการสื่อสารในรูปแบบเผชิญหน้า(Face To Face Communication) ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกของกันและกัน ส่งผลให้การสื่อสารผ่านบุคคลเกิดความน่าเชื่อถือ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านการสื่อสารแบบทางเดียว คือสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ เมื่อมีผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำมาให้ และใช้ในการทำกิจกรรมที่สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพเกี่ยวกับประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติจนนำไปสู่การตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ

ส่วนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)กับการตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยใช้สื่อบุคคลในฐานะผู้ส่งสาร โดยเลือกแกนนำที่เป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความเป็นกลุ่มเดียวกันกับผู้รับสาร ในการถ่ายทอดข่าวสารด้านความรู้เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ไปยังผู้รับสารที่เป็นกลุ่ม MSM เป้าหมาย คุณลักษณะของแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

ความเป็นคนในสังคมเดียวกัน/ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารที่มีผลต่อผู้รับสาร

ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศให้ความเชื่อถือในตัวแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) เพราะผู้ส่งสารเป็นวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชายเหมือนกัน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีประสบการณ์คล้ายกันทำให้น่าเชื่อถือ

“พี่ที่เป็นแกนนำ จะให้ข้อมูลรายละเอียดดีมากเลย เชื่อพี่เขาเพราะพี่เขาก็เป็นแบบเดียวกับเรา และมาตรวจเลือดเพราะแกนนำพามา” (กลุ่มMSM เป้าหมาย ปทุมธานี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

“คอยปรึกษาแกนนำเพราะรู้จักกัน เจอเขาทุกวันเชื่อใจเขาโทรมาให้ตรวจก็มา” (กลุ่มMSM เป้าหมาย กรุงเทพฯ , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“จะเข้าหากลุ่มผู้ชักชวนให้มาตรวจ บุคลิกเป็น friendly ดูไม่หยิ่ง ดูเข้ากันง่าย น่าเชื่อถือบุคลิกมากกว่า น่าเชื่อถือ friendly ความรู้ค่อยตามมา” (กลุ่มเป้าหมาย MSM นนทบุรี , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

จากการวิจัย พบว่า การที่ผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) และผู้รับสารเป็นกลุ่มที่เป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีสังคมแบบเดียวกัน ความเชื่อ การดำเนินชีวิตคล้ายกันทำให้ผู้รับสารเชื่อถือแกนนำและยอมปฏิบัติตามคำแนะนำของแกนนำ

ทักษะ/ความรู้ ของผู้ส่งสารที่มีผลต่อการรับรู้

กลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย รับข่าวสารความรู้และยอมรับการตรวจเลือดเพราะแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ที่เป็นผู้ส่งสารแบบสื่อบุคคลมากกว่าเพราะได้พูด ได้ฟังเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของตนเองซึ่งคิดว่าสื่อเฉพาะกิจต่างๆที่กลุ่มผู้รับสารเป้าหมายไม่อ่าน

“ตัดสินใจเข้ามาตรวจก็คือแกนนำ เพราะเขาให้ความรู้เรา และพาเราตรวจ” (กลุ่มMSM เป้าหมาย นนทบุรี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 10 สิงหาคม 2555)

“พี่แกนนำมานแนะนำตัวและให้ความรู้เรื่องการป้องกันทางเพศ และมาแนะนำให้เราตรวจเลือด” (กลุ่มMSM เป้าหมายกรุงเทพฯ , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 23 สิงหาคม 2555)

“สื่อบุคคลคิดว่าเพราะพอเป็นแผ่นพับเราไม่อ่าน เราเห็นสมาคมนี้มาหลายทีแล้วแต่เราไม่เคยอ่าน แต่พี่เขาเข้ามานั่งเล่าเรื่องความรู้และความเสี่ยงของเราซึ่งจะดีกว่าแผ่นพับ” (น้องณัฐ กลุ่มMSM เป้าหมาย ปทุมธานี, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

จากผลการวิจัย พบว่ากลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ เพราะความน่าเชื่อถือของแกนนำที่เป็นกลุ่ม MSM เหมือนกันทำให้ผู้รับสารเป้าหมายรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง หรือเป็นกลุ่มเดียวกันใน

สังคมของกลุ่ม MSM ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจความรู้สึก และความต้องการของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และเลือกวิธีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้รับสารการสื่อสารที่เห็นหน้าค่าตา และมีการบอกเล่าของแกนนำ ประกอบกับสื่อที่เป็นวิดีโอที่แสดงเรื่องราวให้เห็นผ่านบุคคลทำให้เข้าใจ เข้าถึง ได้มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ดูไกลตัวทำให้ไม่อ่าน

ทัศนคติต่อผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)

ผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) เพราะเป็นกลุ่มคนสังคมเดียวกันที่เป็นวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ทำให้ผู้รับสารมีความรู้สึกในทางที่ดี ไม่มีอคติ ที่ส่งผลทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาสาระที่ได้รับจากผู้ส่งสาร

จากการวิจัย พบว่า กลุ่ม MSM ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีกับตนเองกับเนื้อหาสาระและกับผู้ส่งสารเมื่ออยู่ในกลุ่มวัยรุ่น MSM ด้วยกัน

“ชอบความเป็นกันเองของพี่เขา เราเริ่มสนิทกัน เราได้ให้ความรู้ได้เผยแพร่ในสิ่งที่พวกเราเป็นที่พวกเราอยากรู้ที่ในจังหวัด ไม่มีหน่วยไหนเข้ามาดูแล พวกพี่เขาทำในลักษณะเป็นการเข้าถึงได้จริง” (กลุ่มเป้าหมาย MSM ปทุมธานี, , การสื่อสารระหว่างบุคคล, 14 กันยายน 2555)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีความเชื่อถือในตัวแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) เพราะเป็นกลุ่ม MSM ในสังคมเดียวกัน การให้ความรู้เมื่อผู้รับสารพร้อมด้วยการพูดคุยหลายครั้ง สร้างความไว้วางใจกันเอง ทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติที่ดีต่อแกนนำ ให้ความไว้วางใจ และยอมรับเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยการตรวจเลือดที่ศูนย์ศรีโรบิน(ศูนย์เพื่อน)

สรุปผลการวิจัย คุณลักษณะความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม)ที่เกิดจากความเชื่อถือกันในกลุ่มสังคมเดียวกันกับผู้รับสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ทำให้ผู้รับสารมีความรู้สึกไว้วางใจ ยอมรับความรู้ ความสามารถของแกนนำ รับฟังคำแนะนำและยอมรับเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยความสมัครใจ ผู้รับสารเป็นกลุ่มที่เป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีความคล้ายคลึงกันอยู่ในสังคมแบบเดียวกัน ความเชื่อ การดำเนินชีวิตคล้ายกันทำให้ผู้รับสารเชื่อถือแกนนำ อีกทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองของผู้ส่งสารที่เป็นแกนนำ(อาสาสมัครภาคสนาม) ที่ต้องการเป็นอาสาสมัครในการให้ความรู้เอดส์ การป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เพื่อช่วยลดการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ ทำให้แกนนำมีความเชื่อมั่นในการให้ข่าวสารและพร้อมที่จะส่งสารที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้รับสาร การที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นกลุ่มเดียวกันทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อกัน การให้ความรู้เมื่อผู้รับสารพร้อมด้วยการพูดคุยหลายครั้ง สร้างความไว้วางใจกันเอง ทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติที่ดีต่อแกนนำ ให้ความไว้วางใจ ทักษะในการสื่อสารของแกนนำที่ใช้การสื่อสารแบบสองทาง โดยใช้การพูดคุย ให้คำปรึกษาโดยตรงและเป็นกลุ่ม และยอมรับเข้ารับ

บริการตรวจสุขภาพทางเพศด้วยการตรวจเลือดที่ได้ศูนย์ร็อบอิน(ศูนย์เพื่อน) มีผลต่อการยอมรับ
และตัดสินใจเข้ารับบริการตรวจสุขภาพทางเพศ